

ТЗОВ «Еко Центр Проект»

79008, м. Львів, вул. П. Беринди, 3/4

Перш. викорис.

Довід. №

Підпис і дата

Інв. № дубл.

Зам. інв. №

Підпис і дата

Інв. № ориг.

Звіт

про стратегічну екологічну оцінку
Документа державного планування:

Програма соціально-економічного та культурного розвитку
Білоцерківської міської територіальної громади на 2024-2026 роки

Директор

Костирка В.І.

Інженер-проектувальник
(Кваліфікаційний сертифікат
Серія АР №015709)
Менеджер природоохоронної
діяльності
(Диплом №ВК 28166162)

Бота О.В.

Львів 2023

ЗМІСТ

Вступ	
1. Зміст та основні цілі документа державного планування	5
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення на основі адміністративних даних, статистичної інформації та результатів досліджень	7
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	24
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом	26
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	32
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	36
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	39
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка	41
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	42
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	44
11. Резюме нетехнічного характеру інформації	45
Список використаних джерел	
Додатки	

					Арк.
					2
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління» є показник «Частка державних, галузевих, регіональних та місцевих програм розвитку, які пройшли стратегічну екологічну оцінку – відсотків».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести

Перш. використ.

Довід. №

Підпис і дата

Інв. № дубл.

Зам. інв. №

Підпис і дата

Інв. № ориг.

нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був прийнятий Верховною Радою України 4 жовтня 2016 р., а 1 листопада Президент України надав пропозиції до законопроекту. 17 січня 2017 р. Верховна Рада України не підтримала доопрацювання законопроекту.

21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було повторно зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

									Арк.
									4
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата					

1. Зміст та основні цілі документа державного планування

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» документами державного планування є стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Білоцерківської міської територіальної громади на 2024-2026 роки (далі – Програма) є документом державного планування місцевого рівня.

Враховуючі умови воєнного стану в Україні Програма базується на аналізі основних показників і тенденцій соціально-економічного розвитку громади у 2023 році та визначає мету, завдання та заходи економічного та соціального розвитку на 2024-2026 роки, виконання яких передбачає координацію спільних дій місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади у співпраці з представниками бізнесу, науки та громадських організацій задля втілення єдиної державної регіональної політики розвитку області.

У зв'язку з військовою агресією росії проти України, відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупинили оприлюднення більшості статистичної інформації, тому аналіз соціально-економічного становища здійснено на основі наявних оперативних даних.

Документ державного планування: Програма соціально-економічного та культурного розвитку Білоцерківської міської територіальної громади на 2024-2026 роки є документом місцевого рівня, який призначений для обґрунтування довгострокової стратегії планування, та іншого використання території.

Програма розроблена відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про правовий режим воєнного стану», «Про стратегічну екологічну оцінку», Про ратифікацію Фінансової угоди «Програма з відновлення України» між Україною та Європейським інвестиційним банком, Указу Президента України від 30 вересня 2019 року №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», положень Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року, постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами), постанови Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року №586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки», фінансової угоди «Програма

						Арк.
						5
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

з відновлення України» між Україною та Європейським інвестиційним банком, Стратегії розвитку міста Біла Церква на період до 2025 року.

Програму розроблено управлінням економічного розвитку міської ради на основі аналізу поточної соціально-економічної ситуації, яка склалася у громаді зокрема, на основі прогнозів та пропозицій виконавчих органів міської ради, з урахуванням результатів розвитку громади і можливостей бюджету.

Пріоритетні завдання Програми спрямовані на забезпечення підтримки життєдіяльності Білоцерківської міської територіальної громади (далі – громади) враховуючи умови воєнного стану в Україні. Головною метою Програми є підтримка та розвиток бізнесу, покращення місцевого бізнес-клімату та інвестиційної привабливості громади та, в результаті цього, підвищення конкурентоспроможності громади, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, проведення цілеспрямованої містобудівної політики, реалізація проєктів із енергозбереження, дотримання високих екологічних стандартів, доступність широкого спектра соціальних послуг, забезпечення гідних умов життя та загального добробуту населення громади.

Організацію щодо виконання Програми здійснює виконавчий комітет Білоцерківської міської ради спільно зі структурними підрозділами, відповідно до чинного законодавства України. Програма залишається відкритою для доповнень та коригувань. Зміни та доповнення до Програми затверджуються рішенням міської ради за погодженням постійних комісій Білоцерківської міської ради.

Термін реалізації Програми – 2024-2026 роки.

						Арк.
						6
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення на основі адміністративних даних, статистичної інформації та результатів досліджень

Білоцерківська міська територіальна громада – територіальна громада в Україні, в Білоцерківському районі Київської області. Адміністративний центр – місто Біла Церква.

Утворена 12 червня 2020 року шляхом об'єднання Білоцерківської міської ради обласного значення, Терезинської селищної ради та Вільнотарасівської, Глушківської, Дроздівської, Пилипчанської, Піщанської, Сидорівської, Томилівської, Храпачівської, Шкарівської сільських рад Білоцерківського району.

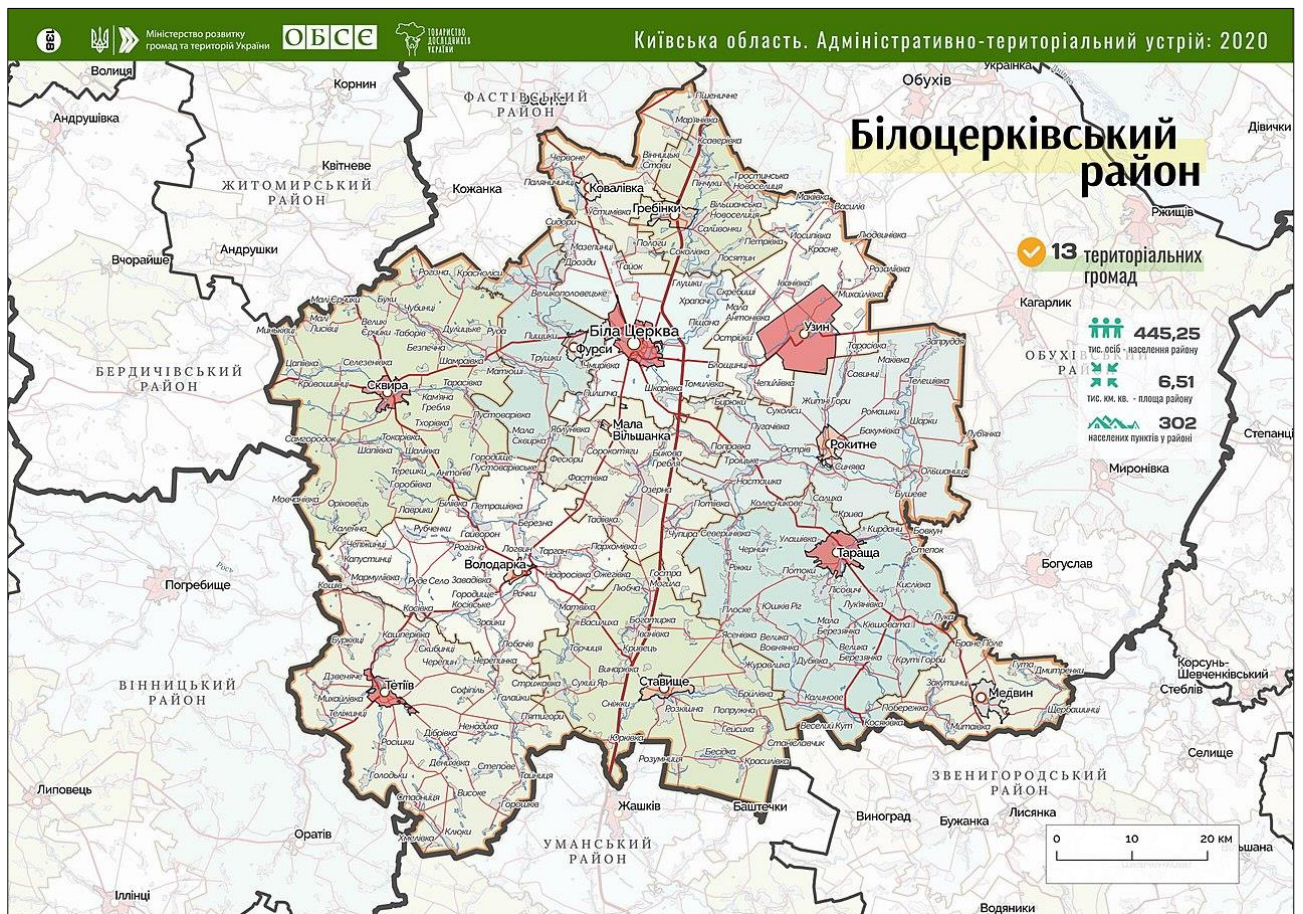

Рис. 2.1. Місцезонавання Білоцерківського району Київської області

					Арк.
					7
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

Рис. 2.2. Місцезнаходження Білоцерківської ТГ

У складі громади 1 місто (Біла Церква), 1 смт (Терезине) і 15 сіл:

1. Вільна Тарасівка
2. Володимирівка
3. Гайок
4. Глибочка
5. Глушки
6. Городище
7. Дрозди
8. Мазепинці
9. Пилипч
10. Піщана
11. Сидори
12. Скребиші
13. Томилівка
14. Храпачі
15. Шкарівка

Старостинські округи:

1. Вільнотарасівський (села Вільна Тарасівка, Володимирівка, Гайок)
2. Дроздівський (села Дрозди, Мазепинці, Сидори)
3. Пилипчанський (села Глибочка, Городище, Пилипч)
4. Піщанський (село Піщана)
5. Терезинський (селище Терезине)
6. Томилівський (село Томилівка)
7. Храпачівський (села Глушки, Скребиші, Храпачі)
8. Шкарівський (село Шкарівка)

						Арк.
						8
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Білоцерківська громада – значимий транспортний осередок країни: в місті функціонують дві залізничні вантажні станції та пасажирський вокзал, міський електричний та автомобільний транспорт, сертифікований аеродром, на базі якого планується створити міжнародний аеропорт та логістичний хаб.

Рис. 2.3. Промисловий комплекс громади

Геологічна, геоморфологічна будова. Надра

Поверхня більшої частини Київщини – хвилясто-рівнинна, розчленована річковими долинами, ярами й балками. На сході області простягається Придніпровська низовина, де переважають піщані та піщано-глинисті відклади (абсолютні висоти над рівнем моря 140-183 метри). На півдні й південному заході Київщини — Придніпровська височина (абсолютна висота – близько 283 метрів); в її основі залягають тверді кристалічні породи.

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		9

Рельєф регіону відноситься до ерозійно-аккумулятивного типу. Північна частина його має слабо-хвильовий рельєф із неглибокими річковими долинами. Південна частина більш рівнинна. Такий рельєф сприяє розвитку водної ерозії.

Корисні копалини:

- 5 родовищ суглинку (Білоцерківське, Білоцерківське-3, Черкаське, Острійське, Блощинецьке)
- 3 родовища граніту (Білоцерківське, Шамраївське, Суходільське)
- 1 родовище гранодіориту (Острівське)
- 4 родовища піску (Піщанське, Бірюківське, Шкарівське, Трушківське)
- 2 ділянки мінеральних радонових вод Голендерня і Олександрійська

Гідрологічні та гідрогеологічні умови.

У межах громади протікають наступні річки:

1. Рось – річка, що переважно тече на Придніпровській височині, у межах Вінницької, Київської та Черкаської областей України. Річковий басейн частково також охоплює Житомирську область. Є правою притокою Дніпра (басейн Чорного моря).

Довжина річки становить 378,3 км, площа басейну – 12 750 км². Пересічна ширина річища в середній течії – близько 50 м. Для долини Росі характерне чергування звужених і розширених ділянок, її ширина змінюється від кількох сотень метрів до 4,5-5 км. Подекуди спостерігається асиметрія схилів долини: правий схил високий (до 60-80 м) і крутий, лівий – низький і пологий. У місцях перетину кристалічних порід річка звужується до 10-15 м, стає порожиною. Середній похил річки – 0,56 м/км. Заплава на розширених ділянках терасована, завширшки 2-2,5 км, у звуженнях – 200-300 м.

Особливість гідрографії річки є відгалуження від неї у нижній течії двох рукавів (каналів): Фоса та Імшан, які спрямовано в р. Вільшанка.

Живлення річки переважно снігове, улітку характерна межень. Замерзає в грудні, скресає в березні.

Водність річки визначається на трьох гідрологічних постах: Круподеринці, Фесюри й Корсунь-Шевченківський. Середня багаторічна витрата відповідно становить 1,47, 9,06 і 22,0 м³/с. Розрахункова витрата в гирлі 25,4 м³/с.

Середньорічна мінералізація води зростає за довжиною річки: від 370 мг/дм³ у верхній течії до 420-430 мг/дм³ біля гирла.

2. Кам'янка – річка в Україні, в межах Андрушівського і Попільнянського районів Житомирської області та Фастівського, Васильківського і Білоцерківського районів Київської області. Ліва притока Росі (басейн Дніпра).

Довжина річки 105 км (в межах Київської області – 42 км), площа басейну 800 км². Долина трапецієподібна завширшки до 2 км, завглибшки до 30 м. Річище звивисте, завширшки до 10 м. У місцях, де Кам'янка перетинає кристалічні породи, є порожисті ділянки. Похил річки 0,79 м/км. Споруджено близько 30 ставків для потреб рільництва і рибництва. Річище на окремих ділянках відрегульоване. Середня витрата води у гирлі Кам'янки становить 1,69 м³/с.

						Арк.
						10
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Бере початок між селами Лебединці та Бровки Перші. Тече переважно на схід та північний схід, у середній течії повертає на південь, а перед впадінням до Росі – на південний схід. Гирло розташоване в селі Чмирівки, що неподалік (на південний захід) від Білої Церкви.

3. Протока – ліва притока річки Рось. Бере початок у Васильківському районі поблизу села Мар'янівки. Протікає через Васильківський та Білоцерківський райони Київської області.

Долина річки коритоподібна, ширина якої становить до 2 км, глибина 20 м. Заплава – до 100 м. Річище звивисте, завглибшки 0,4-0,6 м, 10 м – у нижній течії. Живлення атмосферними опадами. Стік частково зарегульовано. Норма стоку річки становить 35,2 млн м³, стік маловодних років забезпеченістю 75 і 95 % – відповідно 22,3 і 12 млн м³. Середня витрата води річки (вище м. Біла Церква) становить 1,14 м³/с. Гідротехнічних споруд – 47 шт.

В даний час річка досить забруднена як через господарську діяльність людини, так і через незначну швидкість течії. Разом з цим загальна β-радіоактивність Протоки становить 92-95 Бк/л, що значно нижче від показника річки Рось (151-156 Бк/л).

Кліматичні умови.

Регіон розташований у перехідній зоні від помірно-теплого західно-європейського клімату до помірно континентального східно-європейського. Територія району знаходиться в зоні атлантико-континентального клімату і відноситься до північного кліматичного району. Особливості кліматичних умов зумовлені положенням між вологими прибалтійськими низовинами з одного боку і сухими степами південної частини – з другого. Клімат району помірно-континентальний, із м'якою зимою, довготривалою вологою весною і теплою, відносно сухою осінню. Клімат району характеризується низьким тиском, великою вологістю повітря, порівняно великою кількістю опадів, слабким випаровуванням. Велика кількість опадів спричинена західними та північно-західними вітрами з Атлантичного океану, які швидко змінюють погоду.

Клімат помірно континентальний, м'який, з достатнім зволоженням. Середня температура січня –6 °С, липня +19,5 °С. Тривалість вегетаційного періоду 198-204 дні. Сума активних температур поступово збільшується з Півночі на Південь від 2500 до 2700°. За рік на території області випадає 500-600 мм опадів, головним чином влітку.

Ґрунтовий покрив.

Ґрунтовий покрив району досить різноманітний. Найпоширенішими типами ґрунтів є: дерново-підзолисті, сірі опідзолені, дернові, лучні ґрунти.

Темно-сірі опідзолені ґрунти поєднують у собі ознаки чорноземів і дерново-підзолистих ґрунтів. Ознаки чорноземів проявляються в добре розвиненому гумусовому горизонті (He), що має глибину 30 – 32 см, у глибокому забарвленні профілю гумусом (He+Hi становить 45 – 55 см) і в наявності кротовин у підорному шарі. Підзолистість виявлена наявністю у верхній частині ґрунтового профілю рясної борошнистої крем'янкової присипки та ілювіального горизонту. Темно-сірі опідзолені ґрунти на відміну

					Арк.
					11
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

від чорноземів опідзолених мають більш глибокий ілювіальний і дещо менший гумусовий горизонти.

Темно-сірі опідзолені ґрунти і чорноземи опідзолені більш забезпечені поживними речовинами, ніж ясно-сірі і сірі опідзолені ґрунти. За характером поживного режиму іони подібні до ґрунтів чорноземного типу ґрунтоутворення. Проте під дією процесу опідзолювання, що супроводиться руйнуванням вбирного комплексу, верхні їх шари збіднені на колоїди, мають кислу реакцію та знижену суму ввібраних основ.

Сірі лісові ґрунти активно використовуються в сільському господарстві для вирощування кормових, зернових і плодо-овочевих культур. Для підвищення родючості застосовують систематичне внесення органічних добрив, травосіяння і поступове поглиблення орного шару. У зв'язку зі слабо виражені здатністю сірих лісових ґрунтів до накопичення нітратів, азотні добрива рекомендується вносити в ранньовесняний період.

Відрізняються досить високою родючістю і при правильному використанні дають хороші врожаї сільськогосподарських культур. Особливу увагу в зоні сірих лісових ґрунтів необхідно звернути на заходи по боротьбі з водною ерозією, оскільки вона охопила великі площі орних земель. У деяких провінціях еродовані різною мірою ґрунту становлять 70-80% площі ріллі. В результаті недостатнього внесення органічних добрив вміст гумусу в орному шарі сірих лісових ґрунтів зменшується. Для оптимального вмісту гумусу повинні вноситися органічні добрива.

Рослинний та тваринний світ.

Наразі рослинність Київської області сильно трансформована багато тисячолітньою діяльністю людини. Зважаючи на це, домінуючим рослинним комплексом на Київщині наразі є агророслинність. Широко представленою є також сегетальна та рудеральна рослинність, що займає закинуті поля та сильно-порушені ділянки.

Флора Київської області характеризується відсутністю ендемічних чи вузько ареальних видів, натомість наявний цілий ряд видів, характерних для більш ранніх геологічних епох – реліктів.

Охорона рослинного світу передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на збереження просторової, видової та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, збереження від знищення, пошкодження, захист від шкідників і хвороб, а також невиснажливе використання. Охорона рослинного світу забезпечується шляхом: створення та оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду; організацією наукових досліджень, спрямованих на забезпечення здійснення заходів щодо охорони та відтворення об'єктів рослинного світу; створення системи державного обліку та здійсненням державного контролю за охороною, використанням та відтворенням рослинного світу; занесення рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин до Червоної книги України та рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, та типових природних рослинних угруповань – до Зеленої книги

						Арк.
						12
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

України.

Тваринний світ за своїми біологічними та екологічними ознаками є складовою навколишнього природного середовища, зокрема біологічного різноманіття. З ним пов'язане функціонування екологічних систем, оскільки тваринний світ є необхідним компонентом у процесі кругообігу речовин і енергії природи, який активно впливає на функціонування природних угруповань, структуру і природну родючість ґрунтів, формування рослинного покриву, біологічні властивості води і якість навколишнього природного середовища в цілому.

Стан навколишнього середовища.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують політику у сфері охорони здоров'я. Основними джерелами інформації були: Звіт про результати моніторингу природного довкілля Київської області, Екологічний паспорт Київської області, Регіональна доповідь про стан навколишнього середовища у Київській області та ін. В процесі роботи були проаналізовані дані досліджень, що здійснювались суб'єктами господарювання на території громади.

Повітряне середовище.

Викиди основних забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря у 2021 році від стаціонарних джерел у порівнянні з попереднім роком зменшилися і склали 59 309,9 т., у тому числі:

- метали та їх сполуки - 58,4 т.; -метан-6 152,9 т.;
- немстанові леткі органічні сполуки - 1 669,2 т.;
- оксид вуглецю -2 713,5 т.;
- діоксид та інші сполуки сірки - 25 413,8 т.;
- сполуки азоту - 6 301,6 т.;
- речовини у вигляді твердих суспендованих частинок - 16 626,72.;
- стійкі органічні забруднювачі - 90,5 т.;
- інші- 142,0т.

Крім того, діоксид вуглецю - 3,3 млн.т.

Це обумовлено роботою Трипільської ТЕС ПАТ Центренерго, оскільки вона є основним забруднювачем атмосферного повітря, а викиди якої склали 68,9 % всіх викидів стаціонарних джерел області.

З метою розширення мережі стаціонарних постів автоматизованої системи моніторингу атмосферного повітря у звітному році запрацювало придбане та встановлене департаментом екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації в кінці 2020 року обладнання 3 стаціонарних постів вимірювання забруднення атмосферного повітря в містах Бровари, Біла Церква та с Підгірці Обухівського р-ну. Пости здійснюють виміри концентрацій діоксиду сірки, оксиду вуглецю, діоксиду та оксиду азоту, аміаку, сірководню, зважених частинок PM_{2,5} та PM₁₀, а також метеорологічних показників: температура та вологість повітря, атмосферний тиск, швидкість та напрям

						Арк.
						13
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

вітру, які автоматично відображаються на веб-додатку «Моніторинг довкілля» до сайту департаменту екології та природних ресурсів Київської облдержадміністрації.

Табл. 2.1

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2021 рік та два попередніх

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до:	538	317	261
другої групи	185	92	101
третьої групи	353	225	160
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	84,4 4 800,0	66,55 3 700,0	59,30 3300,0
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	3,0	2,4	2,1
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	47,4	37,2	33,0

Основними забруднювачами атмосферного повітря у 2021 році були підприємства Обухівського (41,93 тис. т), Білоцерківського (4,52 тис. т), Бориспільського (3,87 тис. т.), Броварського (3,18 тис. т) районів.

Найбільш забруднені території є території Обухівського (11523 кг/км²), Броварського (1209 кг/км²), Фастівського (1110,0 кг/км²) районів.

Основними причинами забруднення атмосферного повітря області є - застарілі технології та устаткування, на базі яких функціонують підприємства, і які вже не в змозі забезпечити дотримання встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

- значна частка газоочисного обладнання, яке експлуатується на підприємствах, морально і фізично застаріла. Газоочисне обладнання підприємств уловлює в основному тільки пил, у той час як найбільш шкідливі з'єднання - окисли азоту, вуглецю, фенол, сірчисті, фтористі сполуки та ін. - викидаються без очищення;

- великі обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від неорганізованих джерел.

Також моніторинг забруднення атмосферного повітря в Київській області проводився Центральною геофізичною обсерваторією ім. Б. Срезневського (ЦГО) в чотирьох містах: у м. Біла Церква - на двох стаціонарних постах спостережень (ПСЗ), у м. Бровари, м. Обухів, м. Українка - на одному посту. У м. Українка спостереження до жовтня 2021 р. не проводились через відключення поста від електроенергії.

В атмосферному повітрі визначався вміст чотирьох основних домішок: завислих речовин (пилу), діоксиду сірки, оксиду вуглецю, діоксиду азоту, а також восьми важких металів: свинцю, мангану, хрому, заліза, кадмію, міді, нікелю, цинку.

У 2021р. у м. Біла Церква було відібрано 6454 проби атмосферного повітря, у м. Бровари - 2469 проб, у м. Обухів - 3337 проб, у м. Українка - 948 проб, які були проаналізовані в лабораторії спостережень за забрудненням атмосферного повітря ЦГО. Проби на вміст важких металів в повітрі аналізувались в лабораторії спостережень за забрудненням ґрунтів та моніторингу важких металів та лабораторії фізико-хімічних методів аналізу ЦГО.

У 2021 р. загальний рівень забруднення атмосферного повітря за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) в містах Біла Церква, Бровари, Обухів, Українка оцінювався, як низький.

Водне середовище.

Екологічний стан поверхневих водних об'єктів і якість води в них є вирішальними чинниками санітарного та епідеміологічного благополуччя населення.

За програмою діагностичного моніторингу масивів поверхневих вод Київської області у 2021 р. Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського було проведено відбір та аналіз проб води за фізико-хімічними показниками у 13 точках на 9 річках, Канівському водосховищі та в районі скидного каналу Бортницької станції аерації – БСА.

За даними спостережень середньорічний вміст розчиненого у воді кисню у більшості водних об'єктів був задовільний і змінювався у межах від 7,95 до 14,05 мгО₂/дм³. Зниження вмісту кисню зафіксовано у річках Стугна – до 1,92 мгОг/дм та Трубіж - до 3,04 мгО₂/дм³.

Вода річок має сталий склад головних іонів з переважанням гідрокарбонатів, кальцію, хлоридів, сульфатів. Середньорічні концентрації загальної мінералізації були в інтервалі від 362 мг/дм до 1164 мг/дм³. Найбільша мінералізація на рівні 1576 мг/дм спостерігалась у воді р. Супій - м. Яготин за рахунок підвищення вмісту іонів сульфатів, хлоридів, магнію, натрію, кальцію.

Хімічне споживання кисню (ХСК) у водних об'єктах Київської області було значним. Максимальні величини досягали 38,3 - 66,0 мг/дм³. Це найвірогідніше пов'язано з впливом стічних вод на ділянках нижче та у межах населених пунктів.

Найбільші значення біохімічного споживання кисню за 5 діб (БСК5) відмічені у воді скидного каналу БСА - 9,60 мгО₂/дм³, у р. Супій – 8,56 мгО₂/дм³, р. Роська - 6,76 мгО₂/дм³, р. Сквирка - 6,64 мгО₂/дм³, р. Стугна – 6,40 мгО₂/дм³, у Канівському водосховищі нижче БСА - 6,24 мгО₂/дм³.

Вміст азотних сполук визначався за нітрогеном амонійним, нітрогеном нітритним та нітрогеном нітратним.

У водних об'єктах Київської області вміст сполук нітрогену амонійного коливався у межах 0,11 - 24,2 МгN/дм³. Підвищені концентрації нітрогену амонійного зафіксовано у пункті р. Супій - м. Яготин (17,5 МгN/дм³) та у скидному каналі БСА- (24,2 МгN/дм³), що пов'язано з значним забрудненням цих об'єктів відходами господарсько-побутових стічних вод.

						Арк.
						15
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Основними причинами забруднення поверхневих вод є надходження до водних об'єктів забруднювальних речовин у процесі поверхневого стоку води з забудованих території та сільгоспугідь, ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

Якісний стан підземних вод унаслідок господарської діяльності також постійно погіршується. Це пов'язано з існуванням фільтрувальних накопичувачів стічних вод, а також з широким використанням мінеральних добрив та пестицидів.

Ґрунтове середовище.

Використання у сільському господарстві мінеральних і органічних добрив, пестицидів, стічних вод та їх осадів, побутових і промислових відходів може призвести до забруднення ґрунту та суміжних із ним середовищ.

Одним з головних чинників, які дестабілюють ситуацію, є надмірна сільськогосподарська освоєність і розораність території, що була наслідком екстенсивного ведення агровиробництва, недотримання агроекологічних вимог землекористування.

Джерелом механічного забруднення ґрунтів може бути несвоєчасна і неякісна санітарна очистка території. Відходи є основним регіональним фактором забруднення навколишнього середовища. Міграція токсичних компонентів призводить до забруднення ґрунтів, поверхневих та підземних вод, атмосферного повітря.

Відходи.

Однією з найгостріших екологічних проблем в області є поводження з відходами. Протягом 2021 року за статистичними даними в Київській області утворилось 1605,3 тис. тонн відходів I-IV класів небезпеки. Обсяг спалених відходів склав - 7,3 тис. тонн, використаних (утилізованих) – 64,0 тис. тонн.

Згідно статистичних даних, протягом 2021 року на території області утворено 1605,3 тис. тонн відходів, на кінець звітної року у сховища організованого складування (поховання) направлено 1400,2 тис. тонн.

Основним напрямком роботи у сфері поводження з відходами залишається вирішення питання забезпечення повного збирання небезпечних відходів з метою передачі їх для подальшої утилізації, обробки (переробки) на спеціалізовані підприємства. В області діє 25 підприємств, які здійснюють відповідні операції у сфері поводження з небезпечними відходами. Серед них ТОВ «ВТОРМАГ», МПП «РАДА», ТОВ «КІВАЧ», ТОВ «ЮРЛИЦО», ТОВ ««ЕКО ТЕРРА» та інші, які здійснюють збирання, перевезення, зберігання, знешкодження, утилізацію відпрацьованих ламп та приладів, що містять ртуть, відпрацьовані нафтовідходи, відпрацьовані лужні та кислотні акумуляторні батареї, відходи гальванічного та термічного виробництва, відходи застосування фотохімікатів, тощо. Контроль за дотриманням ліцензійних умов провадження діяльності у сфері поводження з небезпечними відходами та видача ліцензій покладено на Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Особливу категорію небезпечних відходів становлять непридатні та заборонені до використання пестициди та агрохімікати (далі - НЗП).

						Арк.
						16
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Незадовільні умови зберігання НЗП несуть загрозу для навколишнього природного середовища та здоров'я населення внаслідок забруднення ґрунту, міграції токсичних компонентів шляхом інфільтрації в підземні і поверхневі води, особливо у весняний період, коли непридатні ядохімікати можуть потрапити до водних об'єктів разом із талими водами.

Щорічно районними державними адміністраціями, міськими радами, об'єднаними територіальними громадами проведено інвентаризацію заборонених і непридатних до використання в сільському господарстві хімічних засобів захисту рослин та тари від них.

Відповідно до даних інвентаризації станом на 01.01.2022 на території області потребує вилученню, утилізації, знищенню та знешкодженню 211,615 тонн непридатних до використання та забороненими до застосування хімічних засобів захисту рослин, що розміщені в 21 місцях зберігання на території 6 районів (Білоцерківського, Бориспільського, Бучанського, Вишгородського, Обухівського, Фастівського) та зони відчуження ЧАЕС.

Кількість полігонів твердих побутових відходів складає 37 одиниць, що займають площу близько 268,077 га, з них 12 (32,43 %) перевантажені, 36 одиниць (97,29 %) не відповідають нормам екологічної безпеки. В табл. 2.2 наведена інформація щодо інфраструктури місць видалення відходів.

Табл. 2.2

Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критерієм екологічної безпеки

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Місця видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місця видалення відходів категорії В – небезпечні		Місця видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місця видалення відходів категорії А – малонебезпечні	
		діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	Білоцерківський район	1	-	1	-	3	-	5	-
3	Бориспільський район	-	-	2	-	1	-	3	-
5	Броварський район	-	-	2	-	1	-	2	-
6	Бучанський район	-	-	1	-	0	-	2	-
7	Вишгородський район	-	-	-	-	1	-	3	-
13	Обухівський район	-	-	2	-	2	-	3	-
14	Фастівський район	-	-	1	-	1	-	0	-
	Усього	1	-	9	-	9	-	18	-

Здоров'я населення.

Охорона здоров'я громади – розгалужена структура медичних закладів різною за формою власності, сферою діяльності, метою якої є організація та забезпечення доступного медичного обслуговування населення громади.

До багатопрофільних лікарняних закладів міста Біла Церква належать:

						Арк.
						17
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Табл. 2.3

№ п/п	Назва медичного закладу	Адреса
1	Білоцерківська міська лікарня № 1	вулиця Ярослава Мудрого, 63
2	Білоцерківська міська лікарня № 2	вулиця Ігоря Зінича, 9
3	Білоцерківська центральна районна лікарня	вулиця Миколи Амосова, 6
4	Київська обласна дитяча лікарня № 2	вулиця Шолом-Алейхема, 46
5	Білоцерківський військовий шпиталь	Олександрійський бульвар, 109
6	Білоцерківська міська лікарня ветеринарної медицини	вулиця Товарна, 27
7	Білоцерківський пологовий будинок	Вулиця Ігоря Зінича, 7

Спеціалізовані лікарняні заклади Білої Церкви:

Табл. 2.4

п/п	Назва медичного закладу	Адреса
1	Білоцерківський протитуберкульозний диспансер	2-й Рокитнянський провулок, 9а
2	Білоцерківський обласний онкологічний диспансер	вулиця Ярослава Мудрого, 56
3	Білоцерківське територіальне медичне об'єднання	вулиця Архипа Люльки, 12
4	Білоцерківське психонаркологічне територіальне медичне об'єднання	вулиця Василя Стуса, 41

Амбулаторно-поліклінічні заклади:

Табл. 2.4

№ п/п	Назва медичного закладу	Адреса
1	Білоцерківська міська дитяча поліклініка	вулиця Шевченка, 14
2	Білоцерківська дитяча стоматологічна поліклініка	вулиця Січневого прориву, 2
3	Київська обласна стоматологічна поліклініка	вулиця Шолом-Алейхема, 46
4	Білоцерківська міська госпрозрахункова стоматологічна поліклініка	Олександрійський бульвар, 159
5	Білоцерківська госпрозрахункова поліклініка профоглядів	вулиця Шевченка, 9
6	Санаторій-профілакторій «Діброва»	вулиця Лісова, 2-Б

						Арк.
						18
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Природоохоронні території та об'єкти.

Природоохоронні території та об'єкти – території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного їх заповідання, об'єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

На території громадизнаходяться наступні території та об'єкти природно-заповідного фонду України:

1. Олександрія – державний дендрологічний парк Національної академії наук України. Розташований у північно-східній частині Правобережного лісостепу, за 80 км на південь від Києва на північно-західній околиці міста Біла Церква, на висоті 80-106 м над рівнем моря. Це найбільший (400 га) архітектурно оформлений ландшафтний парк в Україні.

Парк розташований на площі 400,67 га на березі річки Рось. Площа декоративних водойм парку (ставки та р. Рось) становить 21 га. Загальна довжина алей і доріжок становить понад 20 км. Парк є зразком пейзажної паркової композиції, основу якої складають рослини, архітектурні споруди, скульптури, водна гладь річки Рось та ставків.

Парк розташований за адресою: Київська область, м. Біла Церква – 13.

Територія являє собою другу заплаву терасу р. Рось і характеризується рівнинним схилом місцевості до річки. Рельєф доповнюється наявністю 3 балок, що витягнулися майже в меридіальному напрямку.

У композиції плану і стильової спрямованості архітектурних об'єктів та споруд Олександрія має спільні риси з іншими парками романтичного стилю. Сіль архітектури – пізній класицизм.

2. Государ Великої Галявини – ботанічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні. Розташований на території міста Біла Церква Київської області, в межах дендропарку «Олександрія».

Площа 0,01 га. Статус присвоєно згідно з рішенням Київської обласної ради 22 червня 2017 року № 345-15-VII. Перебуває у віданні: Національний дендрологічний парк «Олександрія».

Статус присвоєно для збереження одного екземпляра вікового дуба, що зростає у північній частині Великої галявини парку «Олександрія».

3. Дуб Семена Палія (Дуб на Палієвій горі) – ботанічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні. Розташований на території міста Біла Церква Київської області, в межах дендропарку «Олександрія» (на березі річки Рось біля пам'ятника С. Палію).

Площа 0,01 га. Статус присвоєно згідно з рішенням Київської обласної ради 22 червня 2017 року № 345-15-VII. Перебуває у віданні Національного дендрологічного парку «Олександрія».

Статус присвоєно для збереження одного екземпляра вікового дуба звичайного. Обхват стовбура 3,80 м. Висота близько 25 м. Вік приблизно 300 років. Росте на Палієвій горі в парку «Олександрія». Названий на честь

						Арк.
						19
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

полковника Семена Палія, одного з керівників національно-визвольної боротьби українського народу в XVII ст.

4. «Малишки» – заповідне урочище місцевого значення. Урочище розташоване на території Білоцерківського району Київської області, Биковогребельська сільська рада, в межах Томиліського лісництва ДП «Білоцерківське лісове господарство», – кв. 102-106 (всі виділи). Об'єкт оголошено рішенням 16 сесії XXI скликання Київської обласної ради від 10 березня 1994 року.

Урочище є неглибоким розгалуженим яром, схили якого вкриті дубовими і ясеневими культурами

Площа заказника – 142 га, створений у 1994 році.

4. «Томилівський» – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення. Парк розташований на території Білоцерківського району Київської області, Шкарівська сільська рада, розташовується в межах ДП «Білоцерківське лісове господарство», Томилівське лісництво – кв. 77 вид. 20, кв. 79 вид. 4. Оголошено рішенням виконавчого комітету Київської обласної ради народних депутатів від 28.02.1972 р. № 118.

В парку зростає близько 330 видів деревних і чагарникових порід, які не трапляються в навколишніх лісах. Цінний у науковому та естетичному значенні.

Площа заказника – 2,8 га, створений у 1972 році.

5. «Щербаки» – геологічна пам'ятка природи місцевого значення. Пам'ятка природи розташована на території Білоцерківського району Київської області, Фесюрівська сільська рада, біля села Щербаки. Створений об'єкт був рішенням Київського облвиконкому від 29.10.1979 р. Землекористувачем є Фесюрівська сільська рада.

Пам'ятка є кар'єром, в стінках якого на глибину до 4-5 м оголюються плагіограніти та мігматити звенигородського комплексу, світло-сірі, масивні, середньозернисті, з невеликим вмістом біотиту. Розіз кар'єру цікавий складним співвідношенням різних порід звенигородського комплексу (ізотопний вік 2000–1570 млн років). У північно-західній стінці кар'єру мігматити містять великі ксеноліти амфібол-біотитових гнейсів та темно-сірих, чорних, масивних, дрібнозернистих амфіболів. В мігматитах на контакті з гнейсами та амфіболами спостерігаються видовжені лінзовидні скупчення біотиту.

Площа заказника – 2 га, створений у 1979 році.

Україна є однією з країн, що підписала Бернську конвенцію про біологічне різноманіття (Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі). Дата підписання Україною: 11 червня 1992 р. Дата ратифікації Україною: Закон України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29 листопада 1994 р. № 257/94-ВР. Дата набуття чинності: 29 грудня 1993 р., для України – 7 лютого 1995 р.

Смарагдова мережа України (англ. Emerald network) – українська частина Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року.

						Арк.
						20
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

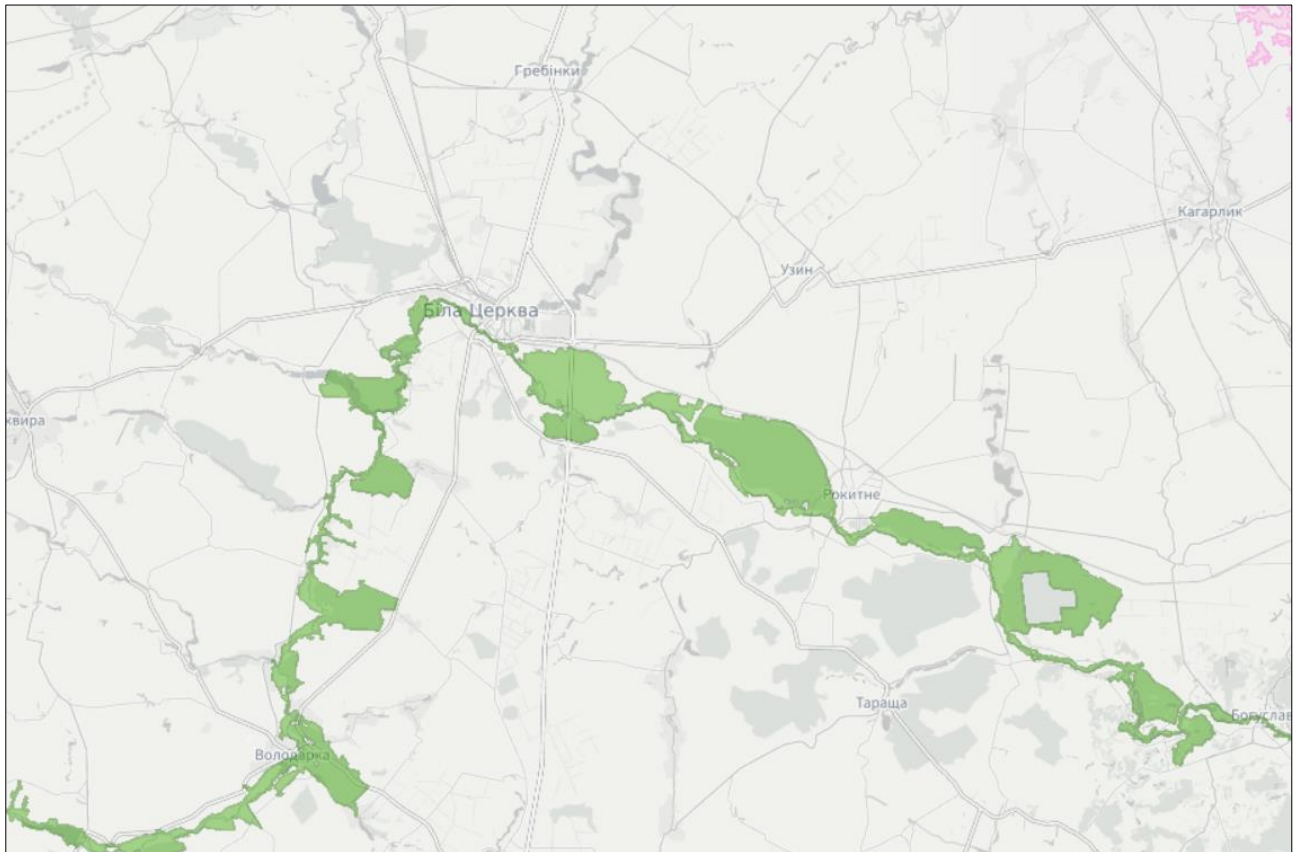
Мережа Емеральд (Смарагдова мережа, Emerald Network) – це мережа, що включає Території Особливого Природоохоронного Інтересу (Areas of Special Conservation Interest, ASCI, далі – «території (об’єкти) мережі Емеральд»). Мережа Емеральд проєктується в державах, які є сторонами Бернської конвенції (всього 26 держав), у країнах Європейського Союзу на виконання Бернської конвенції створюється мережа «Натура 2000», яка проєктується за аналогічними принципами, що і мережа Емеральд, але використовує юридичні і фінансові інструменти ЄС.

Провідною організацією, яка відповідає за розбудову даної мережі, є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Розробником першої черги Мережі (у 2009-2016 роках) була благодійна організація «Інтерекоцентр» (за цей період підготвлені описи на 271 територію). У період 2017-2019 років проєктуванням Смарагдової мережі займається громадська організація «Українська природоохоронна група» (за 2017-2018 розроблено та подано на розгляд Бернської конвенції обґрунтування щодо створення ще 106 територій Мережі). Під час засідання Постійного комітету Конвенції 44-5 грудня 2019 року нові 106 територій були додані до складу мережі (№272-377). Проєктом передбачено і створення екологічної мережі.

Екомережа – це складна, різнорівнева, просторова система природних біотичних і абіотичних елементів екосистеми, а також змінених і деградованих ландшафтів, що вимагають збереження або відновлення, у тому числі і шляхом невиснажливого використання. Як впливає з цього визначення, до складу екомережі мають бути включені не тільки території із збереженою природною рослинністю, але й змінені, навіть деградовані, ландшафти, які потребують відновлення.

На території громади знаходиться об’єкт Смарагдової мережі України у Київській області – Ros river valley (SiteCode: UA0000272) (рис. 2.5).

						Арк.
						21
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Рис. 2.5. Розташування території опрацювання в системі територій Смарагдової мережі України

(Джерело: *Servic Emerald Network - General Viewer*)

Долина річки Рось (eng: Ros river valley)

Розташування: Черкаська область, Київська область, Вінницька область.

Площа: 58 923,52 га

Оселища, згідно з Резолюцією №4, наявні на території об'єкту: С1.222, С1.223, С1.225, С1.225, С1.32, С1.33, С1.3411, С1.3413, С2.27, С2.28, С2.33, С2.34, D5.2, E1.11, E1.2, E1.9, E3.4, F9.1, G1.11, G1.A1, G3.4232, H3.1, X18

Важливість збереження території: Долина річки Рось, яка є однією з найбільших приток Дніпра, характеризується поєднанням типових лісостепових, північних (бореальних) і південних (степових) елементів рослинного покриву з унікальними для Лісостепового Придніпров'я петрофітними та псамофітними комплексами. Ці особливості зумовлюють різноманітність екосистем долини та збереження тут рідкісних видів і оселищ. Так, в межах долини р. Рось поширені занесені до Червоної книги України види рослин і тварин – *Allium ursinum*, *Pulsatilla pratensis*, *Fritillaria meleagris*, *Daphne sneorum*, *Platanthera bifolia*, *Epipactis helleborine*, *Scopolia carniolica*, *Granaria frumentum*, *Lucanus cervus*, *Haliaeetus albicilla*, *Haematopus ostralegus*, *Mustela erminea*, *Myotis nattereri* тощо. Для зазначеного наземного равлика *Granaria frumentum* в долині р. Рось знаходиться переважна більшість місцезнаходжень, відомих в межах України, тому ця територія має відігравати особливо важливу роль у його збереженні. Багато елементів екосистем смарагдового сайту зустрічаються тут як реліктові або такі, що знаходяться на південній чи

північній межі поширення (наприклад, такі формації рослинності, як *Ceratophylleta submersi*, *Nymphaeeta albae*, *Stipeta capillatae*).

Дотримання чинного природоохоронного законодавства та витримані відстані (санітарно-захисні зони, природна рослинність) дозволить звести можливий вплив на біорізноманіття до мінімуму.

Прогнозні зміни стану довкілля у тому числі здоров'я населення якщо документ державного планування не буде затверджено:

Виконання всіх заходів та проєктів ДДП забезпечить послаблення можливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення. З метою підвищення доступності, ефективності та якості медичного обслуговування населення Програмою заплановані заходи щодо будівництва, реконструкції та капітального ремонту лікарняних закладів. У разі, якщо Програму не буде затверджено, всі заходи і проєкти ДДП не будуть комплексними, інтегрованими та ефективними, адже інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті регіону сприятиме накопиченню екологічних проблем, серед яких значна амортизація комунального обладнання та незадовільний стан інфраструктури, що можуть нести загрози техногенного характеру. Більш того, може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що ускладнить існуючу екологічну ситуацію. Особливу загрозу становитиме проблема накопичення та утилізації твердих побутових та промислових відходів, підвищиться ризик використання небезпечних технологій утилізації ТПВ та будівництва небезпечних об'єктів та підприємств, викиди яких можуть погіршити якість атмосферного повітря, поверхневих та підземних водних ресурсів, земельних ресурсів та ґрунтів, а це, в свою чергу, може підвищити ризик виникнення новоутворень і хвороб органів дихання у населення, призвести до зниження біорізноманіття тощо.

						Арк.
						23
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

На підставі оцінювання ймовірних впливів на компоненти довкілля (атмосферне повітря, водні та земельні ресурси, ґрунти, кліматичні фактори та рівні шумового, теплового, вібраційного забруднення та здоров'я населення) сукупний вплив від реалізації Програми є несуттєвим та екологічно допустимим. Оцінювання проводиться у даному випадку у часовій перспективі та у порівнянні з нульовою альтернативою. Використовується якісна характеристика у зв'язку з відсутністю у відкритому доступі достатніх масивів даних. Виконання заходів Програми, які спрямовані на виконання екологічних цілей, передбачають модернізацію виробництва, покращення енергопостачання та розвиток альтернативної енергетики, створення системи поводження з твердими побутовими відходами, раціональне використання водних ресурсів, зменшення забруднення навколишнього середовища стічними водами, створення системи спостереження за станом навколишнього середовища, охорони та розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду на середньостроковий період, буде мати незначний вплив на стан довкілля, який буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів. Виконання заходів Програми не буде мати негативного впливу на рівень забруднення довкілля та буде сприяти його зменшенню, що є важливим індикатором регіонального розвитку.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки як зазначалося вище буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів соціально-економічного та культурного розвитку Білоцерківської громади визначає пріоритетні напрями економічного і соціального розвитку, враховує екологічні завдання регіонального рівня в інтересах ефективного, стабільного соціально-економічного розвитку регіону та підвищення якості життя населення.

Програма передбачає розвиток базових галузей економіки та інфраструктури життєзабезпечення та охоплює усі види господарської діяльності: промисловий, агропромисловий і транспортний комплекси, енергозбереження та енергоефективність, паливо-енергетична галузь, житлово-комунальне господарство та комунальну інфраструктуру, соціальне забезпечення, впровадження заходів територіального планування, освіти, охорону здоров'я, фізичну культуру та спорт; культуру і туризм, охорону навколишнього природного середовища.

Реалізація заходів та проектів, що визначені Програмою, спрямована на усунення та пом'якшення дії чинників, шкідливих для навколишнього природного середовища та здоров'я населення, забезпечення екологічної безпеки, відтворення та підтримання у належному стані природних ресурсів громади.

Головними екологічними проблемами, що мають відношення до Програми, є: захист атмосферного повітря; необхідність відновлення та модернізація головних споруд та мереж інженерної інфраструктури (зливова каналізація, централізоване водопостачання та водовідведення), розвиток системи поводження з твердими побутовими і промисловими відходами, збереження природних ресурсів.

За кожним пріоритетним напрямком Програми розробляється низка заходів і проєктів, частина з яких, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля. Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної пунктом 13 частини третьої статті третьої.

						Арк.
						25
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом

Серед основних ймовірних екологічних наслідків, пов'язаних з реалізацією Програми є наступні:

а) для довкілля:

- атмосферне повітря – можливе забруднення від стаціонарних джерел (промислових та сільськогосподарських підприємств) та пересувних джерел (автомобільний та залізничний транспорт). З метою покращення стану атмосферного повітря на території громади, Програмою розглядається можливість зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за рахунок впровадження заходів по охороні атмосферного повітря. Підприємствами теплоенергетичної промисловості вживаються заходи з визначення комплексу потенційних джерел і механізму фінансового забезпечення реконструкції, модернізації, технічного переоснащення та ін;

- ґрунти – можливе забруднення, засмічення та порушення ґрунтів від неочищених господарсько-побутових стічних вод, від поверхневих вод. Основними заходами Програми щодо недопущення та зниження ризику забруднення ґрунтів є будівництво, реконструкція каналізаційних очисних споруд та мереж водовідведення;

- поводження з відходами – можливе забруднення і засмічення ґрунтів, забруднення ґрунтових вод та інше, в зв'язку з незадовільним рівнем централізованого вивезення та роздільного збору твердих побутових відходів, з незадовільною організацією планової очистки по збору та своєчасному видаленню відходів. Основним напрямком роботи у сфері поводження з відходами залишається вирішення питання забезпечення повного збирання відходів з метою передачі їх для подальшої утилізації, обробки (переробки) на спеціалізовані підприємства. З метою покращення існуючої ситуації із розміщенням та захороненням твердих побутових відходів на території громади Програмою реалізуються ряд природоохоронних заходів, в тому числі будівництво полігонів твердих побутових відходів;

- водні ресурси – можливе забруднення водних об'єктів від неочищених господарсько-побутових стічних вод, від поверхневих вод. Основними заходами Програми щодо вирішення найважливіших проблемних питань з охорони і раціонального використання водних ресурсів є реконструкція, будівництво мереж водопостачання, водовідведення та каналізаційних очисних споруд;

- здоров'я населення – можливе санітарно-епідеміологічне навантаження на здоров'я населення від транспортної інфраструктури. Програмою передбачається провадження заходів з охорони атмосферного повітря від забруднення та захисту від шуму;

- заплановані заходи щодо збереження та охорони природних територій, з можливістю часткового використання в цілях рекреації і туризму, що

						Арк.
						26
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

передбачає найбільший рівень збереження природного стану наявних біоценозів та забезпечить сприятливі санітарно-гігієнічні умови на території.

б) для територій з природоохоронним статусом – реалізація рішень Програми запланована за межами територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, земель природно-заповідного фонду України, територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову і естетичну цінність та об'єктів комплексної охорони, в зв'язку з чим можна зробити висновок, що реалізація заходів та проєктів Програми не матиме впливу на території з природоохоронним статусом.

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – зважаючи на географічне положення територій, на яких заплановано реалізацію заходів і проєктів Програми, транскордонні наслідки реалізації рішень Програми для довкілля, у тому числі здоров'я населення, відсутні та не очікуються.

Загальна, зведена оцінка ймовірного впливу реалізації документа державного планування на довкілля наведена в табл. 4.1.

Табл. 4.1

**Оцінка ймовірного впливу реалізації Програми на довкілля відповідно до
контрольного переліку**

№	Чи може реалізація Програми спричинити:	Очікування впливу			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	+
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?			+	
4.	Появу джерел неприємних запахів?			+	
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	+
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	

8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	+
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	+
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13.	Порушення гідрологічного та гідохімічного режиму малих річок регіону?			+	+
14.	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або шляхом порушення водоносних горизонтів)?			+	+
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	+
Поводження з відходами					
17.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			+	+
18.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19.	Збільшення кількості відходів I- III класу небезпеки?			+	
20.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	

									Арк.
									28
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата					

21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси					
22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			+	+
27.	Виникнення конфліктів між ухваленнями цілями документа державного планування та цілями місцевих громад?			+	
Біорізноманіття та рекреація					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	+
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних			+	+

									Арк.
									29
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата					

	можливостей?				
33.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	
Населення та інфраструктура					
34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятих місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності, та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	+
36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	
37.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	+
38.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	
39.	Потреби нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	
Екологічне управління та моніторинг					
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	+
42.	Погіршення екологічного моніторингу?			+	
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
44.	Стимулювання розвитку			+	

	екологічно небезпечних галузей виробництва?				
Інше					
45.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			+	
46.	Суттєве вилучення будь-якого невідновлюваного ресурсу?			+	
47.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	
48.	Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
49.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
50.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть значними, але у сукупності можуть викликати значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

Оцінка головних впливів на довкілля та здоров'я населення.

Згідно досліджень науковців за інтенсивністю впливу різних чинників виділяються наступні залежності.

На чинники соціально-економічного характеру, до яких відносяться паління, вживання наркотиків, зловживання алкоголем, праця в шкідливих умовах, нераціональне харчування, стреси, гіподинамія, незадовільні побутові умови та гіперурбанізація припадає 51-52% загального впливу. Чинник стану навколишнього природного середовища (зокрема, забруднення повітря, води, ґрунту, фізичні фактори впливу) охоплює 20-21% впливу. Генетично-біологічні фактори (спадковість, стать тощо) впливають на 19-20%.

На групу факторів, пов'язаних із обсягом і якістю медичного обслуговування (забезпеченість об'єктами медичної інфраструктури та фахівцями, своєчасність та якість лікування, вакцинація, періодичність медичних обстежень, державне фінансування медичної сфери тощо) припадає 8-9% впливу. Серед ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування можна віднести: якість атмосферного повітря та поверхневих і підземних вод на ділянках впливу.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Регулювання в сфері охорони довкілля на державному та місцевому рівні здійснюється на основі таких програм:

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2014 року № 385;

- Стратегія сталого розвитку «Україна-2020», схвалена Указом Президента України від 12 вересня 2015 року № 5/2015;

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати ряд зобов'язань:

– пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

– виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

– проєктне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;

– узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;

– забезпечення загальної доступності матеріалів звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

– надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;

– оцінка ступеня антропогенної зміненості територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;

– використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 1264-ХІІ від 26.06.91) визначено правові, економічні та соціальні основи організації охорони навколишнього природного середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь.

Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – невід'ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України.

						Арк.
						32
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

З цією метою Україна здійснює на своїй території екологічну політику, спрямовану на збереження безпечного для існування живої і неживої природи навколишнього середовища, захисту життя і здоров'я населення від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, досягнення гармонійної взаємодії суспільства і природи, охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів.

Засади екологічної політики України визначені Законом України “Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року” (№ 2697-УШ від 28.02.2019). Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України “Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року” (№ 722/2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-УШ від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України “Про стратегічну екологічну оцінку” (№ 2354-УШ від 20.03.2018).

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 214/95-ВР від 06.06.95) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 набрав чинності Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування” від 07.02.2017 № 1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування”;

						Арк.
						33
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- постанова Кабінету Міністрів України “Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується”;

- Державні санітарні норми та правила “Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною”;

- наказ Міністерства екології та природних ресурсів України “Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об’єкти із зворотними водами”;

- постанова Кабінету Міністрів України “Про правовий режим зон санітарної охорони водних об’єктів”.

Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначаються в Законі України “Про охорону атмосферного повітря” (2707-ХІІ від 16.10.92). Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

- постанова Кабінету Міністрів України “Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря”;

- постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами”;

- постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря”;

- посібник з інвентаризації джерел викидів в атмосферне повітря; максимальні допустимі концентрації та “можливі рівні безпечного ефекту” для забруднюючих речовин в атмосферному повітрі для заселених територій.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України “Про відходи” (№ 187/98-ВР від 05.03.1998) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров’я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 20 закону “Про відходи”.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так, Законом України “Про інвестиційну діяльність” (№ 1560-ХІІ від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об’єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Крім цього, в

ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України “Про оцінку впливу на довкілля” (№ 2059- УШ від 23.05.2017).

Нормативно-правова база СЕО в Україні.

Основними нормативно-правовими актами, які регулюють здійснення стратегічної екологічної оцінки в Україні, є:

Закон України “Про стратегічну екологічну оцінку” (№ 2354-VIII від 20.03.2018);

Протокол про стратегічну екологічну оцінку (далі - Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. Протокол про СЕО ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015) і є частиною українського законодавства.

З огляду на євроінтеграційні прагнення України важливим міжнародним правовим документом щодо СЕО стратегічної екологічної оцінки є “Директива 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку окремих певних планів і програм на навколишнє середовище” (далі - Директива про СЕО). Впровадження Директиви про СЕО в Україні, як частини законодавства ЄС у галузі довкілля, передбачено Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (додаток ХХХ до глави 6 “Навколишнє природне середовище” Розділу V “Економічне і галузеве співробітництво”). Угоду ратифіковано Законом № 1678-VII від 16.09.2014.

						Арк.
						35
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Згідно із “Методичними рекомендаціями із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування”, затвердженими Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) – при реалізації будівництва різних об'єктів комунальної, соціальної, інженерної та транспортної інфраструктури, промисловості. При цьому на кожному етапі в процесі будівництва та подальшої експлуатації об'єктів будуть виникати негативні наслідки у вигляді утворення відходів, порушення рослинного покриву під час провадження планованої діяльності, збільшення кількості автотранспорту. Можливо, потрібно буде проводити видалення зелених насаджень, зняття і складування поверхневого шару ґрунту. Також під час виконання будівельних і монтажних робіт слід очікувати допустимий негативний вплив на атмосферне повітря, рослинний і тваринний світи, ґрунти та водні ресурси. Крім того, при роботі двигунів будівельних машин, механізмів та автотранспорту на навколишнє середовище буде чинитися шумовий вплив – акустичне забруднення. За тривалістю зазначені види впливу будуть носити тимчасовий характер, обмежений розрахунковим терміном будівництва, по межах впливу – локальне, обмежене простором ведення будівельних робіт. Проте всі ці впливи відносяться до тимчасових і не стануть причиною суттєвого довгострокового погіршення екологічної рівноваги екосистем населеного пункту.

До довгострокових наслідків (50-100 років) відносяться впливи постійного характеру – викиди і скиди, шум, утворення відходів, додаткове споживання ресурсів.

Основна кількість забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, є відпрацьовані гази техніки та автотранспорту. Токсичність відпрацьованих газів обумовлюється змістом у них окису вуглецю й діоксиду азоту, кількість яких залежить від кількості спожитого палива та технічного стану двигунів.

Непостійними довгостроковими впливами є роботи, пов'язані з реконструкцією об'єктів, консервацією, припиненням їх існування, перефільованням, заміною обладнання та устаткування, модернізацією тощо.

За походженням екологічний вплив може бути первинним, тобто безпосередньо пов'язаним з впливом проєкту на екосистему (забруднення

						Арк.
						36
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

атмосфери при будівництві та експлуатації продуктами згорання палива та викидами пилу при проведенні земляних робіт і переміщенні автотранспорту в межах будмайданчику) та вторинним, що є наслідком первинних змін в екосистемі.

Вторинні наслідки – пряма повна або часткова зміна елементу навколишнього середовища, яка призведе до руйнування, зміни навколишнього середовища (наприклад, забруднення природних місць проживання нанесе шкоду видам фауни, які залежать від цього середовища проживання).

Під кумулятивними впливами розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому, видів людської діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови, і які б не виявилися в разі відсутності інших видів діяльності, крім самої планованої діяльності.

Кумулятивні ефекти можуть виникати з незначних за своїми окремими діями факторів, які, працюючи разом протягом тривалого періоду часу, поступово накопичуючись, підсумовуючись згодом в одному і тому ж районі, можуть викликати значні наслідки. Акумуляція впливів відбувається в тому випадку, коли антропогенний вплив або інші фізичні або хімічні впливи на екосистему протягом часу перевершують можливість їх асиміляції або трансформації. При дотриманні та виконанні всіх передбачених комплексних захисних і охоронних заходів, що відповідають діючим нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря забруднюючих речовин, не передбачається. Детальна оцінка кумулятивного впливу буде можлива в процесі експлуатації території з урахуванням даних моніторингу навколишнього середовища та проведення відповідних розрахунків. Змін клімату і мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується, оскільки в результаті впровадження проєктних рішень відсутні значні виділення теплоти та парникових газів. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні. Обрана технологія розміщення забудови є більш екологічно безпечна.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту. Можливий сумарний ефект деяких речовин при викиді забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років). З боку соціально-економічних умов провадження діяльності буде мати позитивний наслідок: збільшення території під забудову садибними ділянками, що призведе до збільшення чисельності населення, створення нових робочих місць, що сприятиме зайнятості населення.

						Арк.
						37
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Тимчасові наслідки для довкілля – при виконанні підготовчих та будівельних робіт вплив на навколишнє середовище на атмосферне повітря матиме короточасний та локальний характер, викиди здійснюватимуться при роботі будівельних машин та механізмів, при здійсненні зварювальних робіт, земельних робіт, при фарбуванні металевих поверхонь, при функціонуванні планованих підприємств.

Наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки реалізації завдань Програми для біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

В процесі стратегічної екологічної оцінки був здійснений аналіз впливу реалізації заходів та проєктів Програми як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупний вплив на природні процеси та комплекси.

Значного негативного впливу під час впровадження діяльності на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Таким чином, реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох завдань Програми має призвести до покращення екологічної ситуації в регіоні.

Затвердження Програми, зважаючи на комплексність рішень, що обумовлюється необхідністю збалансованого розвитку екологічної складової, а також наукові дослідження у цій галузі у короткостроковий період (1-3 роки) буде мати незначний вплив на стан довкілля, який буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

Реалізація положень Програми буде мати позитивний вплив на рівень здоров'я населення, тобто сприятиме зниженню рівня захворюваності населення, що є важливим індикатором регіонального розвитку на середньостроковий та довгостроковий період. У разі продовження розпочатої роботи вплив не буде відрізнятися від короткострокового.

До довгострокових наслідків відноситься питання забруднення атмосферного повітря, що склалося під впливом фізико-географічних умов басейну, насамперед кліматичних умов. Значного негативного впливу під час реалізації заходів та проєктів ДДП на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки, як зазначалося вище, буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

						Арк.
						38
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Програми передбачається реалізація наступних заходів:

- приведення головних об'єктів дорожньо-мостового господарства до вимог та стандартів ДСТУ та нормативно-правових актів України;
- безпека та раціональна організація дорожнього руху, створення комфортних та безпечних умов пересування всім учасникам дорожнього руху;
- ремонт та утримання технічних засобів регулювання дорожнього руху, штучних споруд, мостів, доріг та інших об'єктів дорожньої інфраструктури громади;
- забезпечення належного зовнішнього освітлення, реконструкція мереж;
- ремонт місць очікування громадського транспорту та встановлення нових;
- розвиток велосипедної інфраструктури;
- облаштування майданчиків для паркування;
- будівництво інженерних мереж зливової каналізації та дренажу;
- санітарне очищення територій, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів і об'єктів;
- створення рекреаційних зон відпочинку та культурних осередків для жителів громади та туристів;
- проведення капітального ремонту житлового фонду громади;
- капітальний ремонт, реконструкція, заміна ліфтового господарства;
- капітальний ремонт та модернізація закладів бюджетної сфери з метою зниження енергоспоживання;
- модернізація системи тепло забезпечення, в т.ч. автоматичне балансування та регулювання, заміна застарілих теплових пунктів на сучасні індивідуальні теплові пункти;
- реалізація пілотних проектів у сфері ЖКГ, спрямованих на удосконалення системи управління житловим фондом, скорочення питомих показників використання енергетичних і матеріальних ресурсів, у тому числі щодо впровадження альтернативних джерел та видів палива;
- відновлення та удосконалення існуючих систем протипожежного захисту будинків підвищеної поверховості;
- заходи по покращенню гідрологічного режиму та санітарно-екологічного стану водних об'єктів;
- роботи по реконструкції мереж міської зливової каналізації та будівництво локальних очисних споруд;
- запобігання забрудненню підземних та поверхневих вод промисловими підприємствами громади;
- комплекс санітарно-екологічних робіт на території рекреаційних зон та місць відпочинку на воді;

- впровадження заходів по зменшенню негативного впливу стоків на якість поверхневих вод та захист території від шкідливої дії води;
- зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел викидів за рахунок впровадження заходів по охороні атмосферного повітря на промислових підприємствах міста;
- впровадження заходів щодо зниження рівня забруднення атмосферного повітря з урахуванням можливостей новітніх технологій;
- будівництво окружної дороги та впровадження заходів по зменшенню викидів від автотранспорту;
- впровадження системи роздільного збору твердих побутових відходів на території міста;
- удосконалення технологічних процесів з метою зменшення утворення промислових відходів;
- використання та утилізація відходів виробництва на промислових підприємствах, впровадження нових і вдосконалення діючих технологій по утилізації відходів;
- забезпечення охорони громадського порядку та громадської безпеки шляхом встановлення сучасних систем безпеки, застосування засобів зовнішнього контролю (спостереження) та організації швидкого реагування на правопорушення, в т.ч. розбудова системи відео і аудіоспостереження та відео і аудіоаналітики ІСВСА «БМ Біла Церква»;
- забезпечення можливостей жителів приєднаних населених пунктів отримати допомогу при зверненні в ЦОР.

Головна мета: забезпечення надійного функціонування житлово-комунального господарства, підвищення якості надання житлово-комунальних та транспортних послуг населенню громади, ефективно та раціональне використання енергоресурсів, впровадження енергозберігаючих технологій, зокрема, у бюджетній сфері, забезпечення екологічно безпечного навколишнього середовища для життя та здоров'я населення громади, зменшення рівня техногенного навантаження на довкілля, зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, підвищення рівня безпеки руху пасажирів, зниження рівня викидів CO₂, зменшення ДТП та смертності на дорогах.

									Арк.
									40
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата					

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Програма визначає пріоритетні цілі соціально-економічного розвитку громади:

- 1.Посилення економічної конкурентоспроможності регіону.
- 2.Екологічна та енергетична безпека.
- 3.Забезпечення якісних умов життя.
- 4.Розвиток людського потенціалу.
- 5.Інноваційний розвиток регіону на основі смарт-спеціалізації.

Зважаючи на комплексність рішень Програми, що обумовлюється необхідністю виконання стратегічних цілей Програми, призначених для різних видів промислово-виробничої, соціальної, рекреаційної, комунікаційної діяльності, здійснюється розгляд виправданих альтернатив планованих рішень. При впровадженні заходів Програми, у порівнянні з існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення. Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Програми.

Разом з тим, в процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки буде розглянуто наступну альтернативу: “Нульовий сценарій” – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку не затвердження зазначеного документа державного планування.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми вказує на те, що реалізація Програми позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони та культурну спадщину. Це означає, що Програма спрямована на екологічно збалансований та інноваційний сценарій розвитку і не потребує розгляду альтернатив.

Виконання запланованих заходів з охорони довкілля та здоров'я населення має спиратися на використання сильних сторін регіону, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

Ускладнення, що виникали в процесі СЕО:

До ускладнень, що виникали в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна віднести:

- недостатню кількість статистичних та фактологічних даних щодо соціально-економічної характеристики Білоцерківської ТГ Київської області та, зокрема такої інформації в розрізі окремих населених пунктів чи територій;
- відсутність офіційних даних щодо екологічних програм та програм соціально-економічного розвитку району, а також відсутність екологічних даних в розрізі окремого населеного пункту.

						Арк.
						41
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання ряду планувальних і технічних заходів, визначених в проєкті, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони навколишнього природного середовища є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

Необхідно здійснювати моніторинг відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;
- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;
- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку документа державного планування, період, на який здійснюється планування, та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання документа державного планування.

Оцінка фактичного впливу здійснюється на підставі та з урахуванням результатів моніторингу стану навколишнього природного середовища щодо реалізації господарської діяльності.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що Програма відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація

						Арк.
						42
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

заходів Програми не справить значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

Не зважаючи на зазначене, рекомендується здійснення наступних контрольних заходів:

- порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками в громаді, в яких реалізуються заходи Програми, 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження. У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів Програми;

- порівняння захворюваності населення з минулорічними показниками у населених пунктах громади, в яких реалізуються заходи Програми, 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження. У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів Програми.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення буде здійснюватися:

Табл. 9.1

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Індикатор					
Атмосферне повітря					
1	Обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення				
2	Обсяги найпоширеніших забруднюючих речовин (оксид вуглецю, пил, оксиди азоту та діоксид сірки) в атмосферне повітря				
3	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т				
4	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг				
Водні ресурси					
5	Обсяги забору та використання свіжої води				
6	Обсяги скидання зворотних вод у водні об'єкти				
7	Обсяги скидання очищених і недостатньо очищених зворотних вод у водні об'єкти				
Відходи					
8	Обсяги утворення ТПВ на території громади				
9	Обсяги утворення промислових відходів на території громади				
10	Обсяги утилізованих промислових відходів				
11	Обсяги накопичених промислових відходів				
Здоров'я населення					
12	Природний приріст, скорочення (–) осіб				
13	Рівень захворюваності населення громади				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	Арк.
					43

Цільові значення кількісних та якісних показників, відповідно до кожного з визначених у звіті про СЕО наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, зазвичай встановлюються з метою вимірювання та контролю впливу діяльності проєктованих об'єктів на довкілля та здоров'я населення. Ці показники можуть включати рівень забруднення повітря, води, ґрунту, рівень шуму тощо.

Цільові значення кількісних та якісних показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, передбачаються з метою забезпечення ефективного контролю та управління впливом проєктованих об'єктів. Ці показники можуть включати обсяги зменшення викидів, застосування технологій з низьким рівнем забруднення, встановлення ефективної системи очищення стічних вод, впровадження програми енергоефективності тощо.

Засоби і способи виявлення замовником наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про СЕО, можуть включати систему моніторингу, проведення регулярних аудитів, оцінку ризиків та впровадження механізмів звітності. Додатково можуть застосовуватися консультації з експертами, залучення громадських організацій та інших зацікавлених сторін.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію плану;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що план виконується відповідно до затвердженого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Моніторинг повинен відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Даний розділ не розглядається, адже зважаючи на географічне положення громади та планований вид економічної діяльності, транскордонні наслідки реалізації проєктних рішень для довкілля приграничних територій, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

						Арк.
						44
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

11. Резюме нетехнічного характеру інформації

Програма розроблена відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про правовий режим воєнного стану», «Про стратегічну екологічну оцінку», Про ратифікацію Фінансової угоди «Програма з відновлення України» між Україною та Європейським інвестиційним банком, Указу Президента України від 30 вересня 2019 року №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», положень Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року, постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами), постанови Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки», фінансової угоди «Програма з відновлення України» між Україною та Європейським інвестиційним банком, стратегії розвитку міста Біла Церква на період до 2025 року.

Програму розроблено управлінням економічного розвитку міської ради на основі аналізу поточної соціально-економічної ситуації, яка склалася у громаді зокрема, на основі прогнозів та пропозицій виконавчих органів міської ради, з урахуванням результатів розвитку громади і можливостей бюджету.

Пріоритетні завдання Програми спрямовані на забезпечення підтримки життєдіяльності Білоцерківської міської територіальної громади (далі громади) враховуючи умови воєнного стану в Україні. Головною метою Програми є підтримка та розвиток бізнесу, покращення місцевого бізнес-клімату та інвестиційної привабливості громади та, в результаті цього, підвищення конкурентоспроможності громади, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, проведення цілеспрямованої містобудівної політики, реалізація проектів із енергозбереження, дотримання високих екологічних стандартів, доступність широкого спектра соціальних послуг, забезпечення гідних умов життя та загального добробуту населення громади.

Організацію щодо виконання Програми здійснює виконавчий комітет Білоцерківської міської ради спільно зі структурними підрозділами, відповідно до чинного законодавства України. Програма залишається відкритою для доповнень та коригувань. Зміни та доповнення до Програми затверджуються рішенням міської ради за погодженням постійних комісій Білоцерківської міської ради.

Термін реалізації Програми – 2024-2026 роки.

У звіті про стратегічну екологічну оцінку ДДП – проведено оцінку наслідків виконання проекту на навколишнє природне середовище, у тому числі для здоров'я населення та зобов'язань у сфері охорони довкілля і заходів, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення

						Арк.
						45
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

негативних наслідків виконання документа державного планування, а також заходів щодо моніторингу цих наслідків.

На основі статистичної інформації, адміністративних даних, результатів досліджень було охарактеризовано поточний стан довкілля населених пунктів, стан довкілля та умови життєдіяльності населення на територіях, що ймовірно зазнають впливу внаслідок виконання документа державного планування.

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки було виявлено ймовірні проблеми та наслідки для навколишнього середовища.

З метою охорони навколишнього природного середовища у даному ДДП передбачено виконати ряд планувальних та технічних заходів: заходи щодо охорони атмосферного повітря, щодо захисту водного та ґрунтового середовищ, шумозахисні заходи та заходи щодо охорони праці та пожежної безпеки. Запропоновано комплекс заходів, передбачених для здійснення моніторингу та покращення стану довкілля у тому числі здоров'я населення.

Транскордонних наслідків виконання документу державного планування не очікується.

						Арк.
						46
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»;
2. ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій»
3. ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»
4. ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»
5. ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»
6. ДСН 3.3.6.037-99 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку»
7. Закон України «Про управління відходами»
8. Закон України «Про генеральну схему планування території України»
9. Закон України «Про екологічну мережу України»
10. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»
11. Закон України «Про охорону атмосферного повітря»
12. Закон України «Про охорону земель»
13. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»
14. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»
15. Закон України «Про рослинний світ»
16. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»
17. Закон України «Про тваринний світ»
18. Земельний, Водний та Лісовий кодекси України
19. Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.96 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів»
20. Національний план управління відходами до 2030 року
21. Території, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України («тіньовий список», частина 2) / Кол. авт., під ред. Борисенко К. А., Куземко А. А. – Київ: «LAT & K», 2019. – 234 с.

						Арк.
						47
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Назва проєкту	Посада	Ініціали, прізвища	Підпис
<p>Звіт про стратегічну екологічну оцінку Документа державного планування:</p> <p>Програма соціально-економічного та культурного розвитку Білоцерківської міської територіальної громади на 2024-2026 роки</p>	Директор	Костирка В.І.	
	Інженер-проектувальник	Бота О.В.	

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		48

Перелік чинних цільових програм Білоцерківської міської територіальної громади, які передбачені до виконання на 2024-2026 роки

№ з/п	Назва цільової програми	Термін реалізації (роки)	Рішення, яким затверджена програма	Розпорядник бюджетних коштів
1	Цільова програма забезпечення діяльності та розвитку відділення невідкладної медичної допомоги Комунального некомерційного підприємства Білоцерківської міської ради «Міський центр первинної медико-санітарної допомоги №1» на 2022-2024 роки	2022-2024	№1273-16-VIII від 02 вересня 2021 року	Управління охорони здоров'я
2	Цільова програма щодо проведення огляду водіїв транспортних засобів та інших осіб на стан алкогольного сп'яніння та оформлення результатів такого огляду на 2022-2024 роки	2022-2024	№1277-16-VIII від 02 вересня 2021 року	Управління охорони здоров'я
3	Цільова програма безоплатного, пільгового відпуску лікарських засобів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення Білоцерківської міської територіальної громади та за певними категоріями захворювань на 2022-2024 роки	2022-2024	№1276-16-VIII від 02 вересня 2021 року	Управління охорони здоров'я
4	Цільова програма профілактики стоматологічних захворювань дитячого населення Білоцерківської міської територіальної громади на 2022-2024 роки	2022-2024	№1279-16-VIII від 02 вересня 2021 року	Управління охорони здоров'я
5	Цільова програма розвитку та фінансової підтримки Комунального некомерційного підприємства Білоцерківської міської ради "Білоцерківське міське патологоанатомічне бюро" на 2022-2024 роки	2022-2024	№1275-16-VIII від 02 вересня 2021 року	Управління охорони здоров'я
6	Цільова програма матеріально-технічного забезпечення комунальних некомерційних підприємств Білоцерківської міської ради на 2022-2024 роки	2022-2024	№1278-16-VIII від 02 вересня 2021 року	Управління охорони здоров'я
7	<u>Цільова програма забезпечення</u>	2024-2025	№4337 – 43-VIII	
				Арк.
				49
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

	адаптованими молочними сумішами дітей, народжених від ВІЛ-інфікованих матерів на 2024-2025 роки		від 30 серпня 2023 року	Управління охорони здоров'я
8	Програма заходів щодо розроблення містобудівної документації Білоцерківської міської територіальної громади на період 2021-2023 роки (зі змінами)	2021-2023	№ 42-05-VIII від 24 грудня 2020 року	Управління містобудування та архітектури
9	Програма розвитку комплексного благоустрою Білоцерківської міської територіальної громади на 2021-2023 роки (зі змінами)	2021-2023)	№ 41-05-VIII від 24 грудня 2020 року	Управління містобудування та архітектури, Департамент житлово-комунального господарства, Управління з питань молоді та спорту, Управління культури і туризму
10	Програма заходів по забезпеченню безперешкодного доступу осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури на території Білоцерківської міської територіальної громади на 2022-2024 роки	2022-2024	№ 2156-22-VII від 09 грудня 2021 року	Управління містобудування та архітектури, Департамент житлово-комунального господарства, Управління з питань молоді та спорту, Управління культури і туризму, Управління капітального будівництва, Управління охорони здоров'я, Управління з питань молоді і спорту, Управління освіти і науки
11	Міська цільова програма щодо функціонування та подальшого впровадження містобудівного кадастру міста Біла Церква на 2022-2024 роки	2022-2024	№ 1604-17-III від 30 вересня 2021 року	Управління містобудування та архітектури
12	Програма розвитку та підтримки клубних закладів Білоцерківської міської територіальної громади на 2022-2024 роки	2022-2024	№ 2659-27- VIII від 17 лютого 2022 року	КЗ БМР Білоцерківська централізована клубна система
13	Програму збереження та охорони об'єктів культурної спадщини	2023-2025	№ 3832-39-VIII від 27 квітня 2023	Управління культури і туризму
				Арк.
				50
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

	(пам'ятних знаків, пам'ятників історії та культури, монументального мистецтва) Білоцерківської міської територіальної громади		року	
14	Програма розвитку системи освіти Білоцерківської міської територіальної громади на 2021-2025 роки	2021-2025	№ 66-05-VIII від 24 грудня 2020 року (зі змінами)	Управління освіти і науки
15	Програма підтримки Захисників і Захисниць України на 2023-2025 роки	2023-2025	№ 3265-34-VIII від 17 листопада 2022 року	Управління освіти і науки
16	Програма розвитку фізичної культури та спорту в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2022-2024 роки	2022-2024	№ 1865-19-VIII від 28 жовтня 2021 року	Управління освіти і науки
17	Цільова програма захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціального та воєнного характеру Білоцерківської міської територіальної громади на 2023-2025 роки	2023-2025	№ 3401-36-VIII від 28 грудня 2022 року	Управління освіти і науки
18	Програма оновлення матеріально-технічної бази медичних кабінетів закладів системи освіти комунальної власності Білоцерківської міської територіальної громади на 2023-2024 роки	2023-2024	№ 4245-42-VIII від 30 серпня 2023 року	Управління освіти і науки
19	Програма розвитку боксу в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2022-2024 роки	2022-2024	№ 2283-24- VIII від 23 грудня 2021 року	Управління з питань молоді та спорту
20	Програма розвитку фізичної культури та спорту в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2022-2024 роки	2022-2024	№ 3834-39-VIII від 27 квітня 2023 року	Управління з питань молоді та спорту
21	Програма соціальної підтримки «Турбота» на 2023-2025 роки	2023-2025	№3264-34-VIII від 17 листопада 2022 року	Управління соціального захисту населення
22	Програма підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2023-2025 роки	2023-2025	№ 3266-34-VIII від 17 листопада 2022 року	Управління соціального захисту населення
23	Програма соціальної підтримки осіб з обмеженням життєдіяльності на 2024-2026 роки	2024-2026	№ 4338-43-VIII від 30 серпня 2023 року	Управління соціального захисту населення
				Арк.
				51
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

24	Програма фінансової підтримки ветеранських організацій та громадських організацій соціального спрямування на 2024-2026 роки	2024-2026	№ 4248-42-VIII від 27 липня 2023 року	Управління соціального захисту населення
25	Програма надання окремих видів пільг на 2024-2026 роки	2024-2026	№ 4336-43-VIII від 30 серпня 2023 року	Управління соціального захисту населення
26	Програма підтримки всебічного розвитку дітей та молоді з аутизмом і синдромом Дауна в м. Біла Церква на 2021-2025 роки	2021-2025	№ 5737-101-VII від 27 серпня 2020 року	Управління соціального захисту населення
27	Комплексна програма забезпечення прав дітей та підтримки сімей з дітьми в Білоцерківській міській територіальній громаді на 2023-2025 роки	2023-2025	№ 3300-35-VIII від 09 грудня 2022 року	Служба у справах дітей
28	Програма «Підвищення енергоефективності та впровадження заходів з енергозбереження в бюджетній сфері Білоцерківської міської територіальної громади на 2023-2025 роки»	2023-2025	№ 3824-39-VIII від 27 квітня 2023 року	Управління капітального будівництва
29	План дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату міста Біла Церква на 2017-2030 роки.	2017-2030	№ 410-22-VII від 22 грудня 2016 року	Структурні підрозділи міської ради, та інші.
30	Програма розвитку автомобільного транспорту міста Білої Церкви на 2021-2025 роки	2021-2025	№ 5238-96-VII від 15 травня 2020 року	Виконавчий комітет міської ради, КП БМР «Тролейбусне управління»
31	Програма розвитку електротранспорту міста Білої Церкви на 2021-2025 роки	2021-2025	№ 5239-96-VII від 15 травня 2020 року	Виконавчий комітет міської ради КП БМР «Тролейбусне управління»
32	Цільова програма захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціального та воєнного характеру Білоцерківської міської територіальної громади на 2023-2025 роки»	2023-2025	№ 3401-36-VIII від 28 грудня 2022 року	Спеціалізовані служби цивільного захисту Білоцерківської міської територіальної громади Виконавчі органи Білоцерківське РУ ГУ Державної служби з
				Арк.
				52
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

				надзвичайних ситуацій України у Київській області
33	Програма співфінансування робіт з капітального ремонту багатоквартирних житлових будинків на 2019-2024 роки	2019-2024	№ 3551-68-VII від 28 березня 2019 року	Департамент житлово – комунального господарства
34	Програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства Білоцерківської міської територіальної громади на 2022-2024 роки	2022-2024	№ 1292-16-VIII від 02 вересня 2021 року	Департамент житлово – комунального господарства
35	Програма поводження з відходами у м. Біла Церква на 2020-2025 роки	2020-2025	№ 3984-73-VII від 27 червня 2019 року	Департамент житлово – комунального господарства

						Арк.
						53
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		